

Những Lời Khai Thị Trí Huệ Trong Kinh Kim Cang

Chủ Đề 941: Chứng Phật Tánh, Huệ Là Nhân, Định Là Duyên

Chủ giảng: Pháp sư Tịnh Không

Thời gian: Tháng 05 năm 1995

Địa điểm: Cư Sĩ Lâm Phật Giáo Singapore

Trích lục từ: Báo cáo nghiên cứu Kim Cang Bát Nhã (Tập 080)

Chuyển ngữ: Tịch Minh

【Chứng Phật tánh, huệ là nhân, định là duyên. Nhân thì gần, duyên thì xa, cho nên định nhiều không bằng huệ nhiều. Định huệ chưa thể bình đẳng, do đó Bồ Tát chỉ chứng đắc từng phần pháp không, thấy được từng phần Phật tánh.】

Trước tiên chúng ta hãy xem đoạn này. Phật tánh chính là tự tánh, chính là chân như bản tánh. Phật tánh được nói ở chỗ này, không phải nói đến vị Phật nào khác, mà là Phật tánh của chính mình. Phải có điều kiện như thế nào, quý vị mới có thể chứng được Phật tánh? Nhất định phải là huệ, là Bát Nhã trí huệ. Bát Nhã trí huệ là năng chứng, chân như bản tánh là sở chứng. Huệ từ đâu mà có? Huệ có được từ trong định. Trong Tam học Giới - Định - Huệ, thì huệ là chủ, điều chúng ta mong muốn đạt được chính là trí huệ; còn giới và định là phương tiện, nhân giới đắc định, nhân định khai huệ. Cho nên trong Tam học Giới - Định - Huệ, huệ là nhân, giới và định đều là duyên. Mục tiêu của Tam học, nếu quý vị nhận thức rõ ràng sáng tỏ, thì quý vị sẽ biết phải tu học như thế nào. Trì giới là chính bản thân mình trì giới, không can dự gì đến người khác, điểm này nhất định phải hiểu cho thật rõ. Chính mình trì giới rất tốt, nhưng người khác không trì giới, kẻ thì phạm giới, người thì phá giới, mình nhìn thấy trong lòng liền cảm thấy phiền não khó chịu, như vậy là hoàn toàn vô ích. Trong tâm quý vị đã khởi phiền não rồi, thì quý vị còn có thể đắc định được sao? Nhân giới đắc định, quý vị còn có thể đắc định được sao? Bản thân mình trì giới, đừng để ý đến người khác. Lục Tổ Huệ Năng Đại sư nói rất hay: “Nếu là người chân chánh tu đạo, sẽ không nhìn thấy lỗi của thế gian”. Người khác không can dự gì đến ta, ta trì giới là vì muốn cho tâm mình được thanh tịnh. Mục đích của trì giới là để đắc định, mục đích của đắc định là để khai huệ, phải nhận thức rõ ràng mục đích thì Tam học này mới như pháp.

Hiện nay chúng ta nhìn thấy những người trì giới tinh nghiêm, nếu quý vị cẩn thận tiếp xúc, sẽ cảm thấy họ không được như pháp. Giới luật của họ không tệ, trì rất tốt, thế nhưng tính khí lại rất lớn, cống cao ngã mạn, xem thường người khác, cho rằng bản thân mình giới luật tinh nghiêm, còn người khác đều là kẻ phạm giới, phá giới, nên sanh tâm khinh bỉ. Đáng lý ra họ không trì giới thì còn đỡ, đối với mọi người vẫn còn tâm tôn kính, hễ vừa trì giới rồi, thì đối với người khác lại không còn tâm tôn kính nữa. Như vậy là không như pháp, như vậy thì không thể đắc định, không thể khai huệ. Cái giới mà họ đang trì đó, chỉ là phước báo hữu lậu trong lục đạo luân hồi mà thôi. Nếu như tâm tật đó, sân hận nặng nề, dẫu cho giới luật của họ có nghiêm ngặt đến mấy, thì tương lai sẽ vãng sanh về đâu? Sẽ sanh vào cõi A tu la, nghiệp nhân của A tu la chính là như thế. Trì giới là có phước, nhưng cống cao ngã mạn, nên đọa vào A tu la đạo, chính là đi theo con đường này.

Do đó, định nhiều không bằng huệ nhiều, vẫn là không bằng huệ nhiều, đây chính là vì Phật pháp Đại Thừa vô cùng xem trọng Bát Nhã trí huệ. Tuy nhiên, tốt nhất là định và huệ phải bình đẳng, như vậy mới tốt. Bình đẳng thì mới có thể kiến tánh, mới có thể khai ngộ; nếu không bình đẳng, thì đối với việc minh tâm kiến tánh thường hay nảy sanh chướng ngại. Cho nên, điều được chú trọng ở đây là định huệ đẳng trì, như vậy mới là tốt nhất. Bởi vì nó không bình đẳng, đạt được sự bình đẳng là việc cực kỳ khó, một khi đạt đến chỗ bình đẳng thì thông thường liền minh tâm kiến tánh, liền có thể phá một phẩm vô minh, chứng một phần pháp thân; trong lúc không bình đẳng, dù huệ có nhiều đi chăng nữa cũng không thể nào phá được vô minh. Thế nên Bồ Tát chỉ chứng đắc từng phần pháp không, các Ngài không thể viên chứng. Giống như Sơ Trụ Bồ Tát, phá một phẩm vô minh chứng một phần pháp thân, Nhị Trụ Bồ Tát phá hai phẩm vô minh chứng hai phần pháp thân, chỉ là chứng đắc từng phần chứ chưa thể viên chứng. Kiến tánh cũng giống như vậy, thấy được từng phần Phật tánh, minh tâm kiến tánh đều là từng phần từng phần mà thấy được.